

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Dit instemmingsdecreet heeft betrekking op de goedkeuring van het dubbelbelastingverdrag en het bijhorende protocol tussen België en Canada. Dubbelbelastingverdragen (DBV) zijn verdragen waarin twee staten of uitzonderlijk meer dan twee staten afspreken hoe zij de heffing van hun belastingen op elkaar afstemmen met als voornaamste doel te voorkomen dat eenzelfde belastbare materie tweemaal wordt belast.

België en Canada ondertekenden op 23 mei 2002 reeds een dubbelbelastingverdrag. Artikel 26 inzake de uitwisseling van inlichtingen werd niet conform bevonden aan de OESO-normen. Het voorliggende protocol wijzigt dan ook het artikel 26 van het eerdere verdrag.

Dit ontwerp van instemmingsdecreet kadert in de strategische doelstelling "Vlaanderen onderhoudt goede relaties met buitenlandse overheden" uit de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

2. Situering

Voor uitgebreide achtergrondinformatie over dubbelbelastingverdragen (DBV's) wordt verwezen naar eerdere soortgelijke dossiers.

Belang voor Vlaanderen

De protocollen tot wijziging van dubbelbelastingverdragen handelen over het geheel van gewestbelastingen, dit wil zeggen zowel degene die zijn vermeld in de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, als degene die de gewesten (zouden) heffen op grond van de fiscale autonomie die artikel 170, §2, van de Grondwet hen toekent.

Artikel 2, §3, a) van de overeenkomst bepaalt dat de overeenkomst aan Belgische zijde van toepassing is op de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting van niet-inwoners en de aanvullende crisisbijdrage, met inbegrip van de voorheffingen, de opcentiemen op die belastingen en voorheffingen, alsmede van de aanvullingen op de personenbelasting.

Sinds de regionalisering van de onroerende voorheffing via de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de

gewesten, beogen DBV's ook een gewestbelasting. De Vlaamse onroerende voorheffing werd sindsdien niet uitgesloten uit de werkingssfeer van DBV's. De onroerende voorheffing valt bijgevolg onder het toepassingsgebied van de voorliggende overeenkomst.

Sinds de zesde staatshervorming mogen de gewesten ook opcentiemen heffen op de gereduceerde belasting staat en verkregen ze bepaalde exclusieve bevoegdheden. Daarnaast zijn ze ook bevoegd om belastingverminderingen, belastingkredieten en forfaitaire kortingen toe te staan binnen hun materiële bevoegdheden. De gewesten zijn dus gedeeltelijk bevoegd voor de personenbelasting. De dienst van de personenbelasting blijft evenwel een federale bevoegdheid.

Wat Vlaanderen betreft, is het nieuwe artikel 26 niet enkel van toepassing op de federale belastingen, maar ook op de andere belastingen die er (kunnen) worden geheven, zoals die van de Gemeenschap, het Gewest, de provincies en de gemeenten. Artikel 26, §1, luidt immers als volgt: *"De bevoegde autoriteiten ... wisselen de inlichtingen uit ... met betrekking tot de belastingen van elke soort en benaming die worden geheven ... De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2."*

3. Inhoud

Overeenkomst van 2002

Deze overeenkomst is een klassiek dubbelbelastingverdrag. Ze heeft tot doel dubbele belasting inzake belastingen op het inkomen en het vermogen te vermijden en belastingontduiking te voorkomen. De overeenkomst regelt ook de uitwisseling van inlichtingen tussen de belastingadministraties. Die inlichtingen zijn noodzakelijk voor de toepassing van de overeenkomst en van de interne wetgeving van de verdragsluitende partijen met betrekking tot de door de overeenkomst beoogde belastingen. Tevens bevat de overeenkomst bepalingen inzake non-discriminatie (nationale behandeling) en onderling overleg.

Protocol van 2014

Het protocol vervangt artikel 26 van het DBV (2002) zelf. Het protocol telt slechts drie artikelen. Het voorliggende protocol tot wijziging van het DBV is voor de deelstaten in België van belang voor het effectief uitwisselen van fiscale inlichtingen.

4. Procedureverloop

4.1. Totstandkoming

België en Canada ondertekenden op 23 mei 2002 reeds een dubbelbelastingverdrag. Dit verdrag beantwoordde aan de wens van de partijen om hun economische betrekkingen te bevorderen en te verstevigen en om een overeenkomst te sluiten tot het vermijden van dubbele belasting en belastingontduiking inzake belastingen naar het inkomen en het vermogen. Het verdrag van 2002 is op 6 oktober 2004 in werking getreden.

Nadat België zich ertoe verbonden had om zich aan te sluiten bij de internationale norm inzake uitwisseling van inlichtingen, bezorgde de FOD Financiën op 2 april 2009 een ontwerp van protocol tot wijziging van artikel 26 aan het Canadese Ministerie van Financiën.

Het Canadese Ministerie van Financiën antwoordde op 26 juni 2009 dat het kon instemmen met het sluiten van een protocol. De onderhandelingen verliepen schriftelijk. In oktober 2010 werd het wijzigende protocol geparafeerd.

Sinds een aantal adviezen van de Raad van State uit 2010 worden DBV's in beginsel als gemengde verdragen beschouwd. Op 3 februari 2011 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het voorliggende protocol vast. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten worden respectievelijk bevoegd geacht.

Op 16 februari 2012 werd overeenkomstig het voorstel van de ad hoc vergadering van 27 januari 2012 van de FOD Financiën, het exclusief federaal karakter van het protocol met Canada vastgelegd. De beslissing van de werkgroep gemengde verdragen van 3 februari 2011 werd bijgevolg in die zin aangepast.

Een van de argumenten waarop de beslissing over het niet-gemengd karakter van het protocol gebaseerd was, luidde dat Canada een zeer strikt standpunt inneemt aangaande de werkingssfeer van de verdragen met betrekking tot de gewestbelastingen.

Het protocol werd ondertekend op 1 april 2014 zonder machtiging van de gewesten en gemeenschappen.

De Raad van State was echter in zijn (federaal) advies van 26 januari 2016 met kenmerk 58.735/3 van mening dat het protocol wel degelijk een gemengd karakter

heeft. De werkgroep gemengde verdragen volgt het advies van de Raad van State en komt dus terug op zijn beslissing (exclusief federaal). Tijdens het overleg van 26 mei 2016 werd alsnog het gemengd karakter vastgelegd. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en de gewesten worden respectievelijk bevoegd geacht.

4.2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Vlaamse Regering heeft het ontwerp van decreet voorgelegd aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) voor advisering. De SERV heeft in zijn brief van 24 april 2017 echter medegedeeld geen advies te formuleren vanuit selectiviteitsoverwegingen en de beperkte beleidsimpact van het ontwerp van decreet. De Vlaamse Regering neemt akte van het standpunt van de SERV.

4.3. Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De afdeling Wetgeving van de Raad van State maakte in zijn advies van 15 juni 2017, met kenmerk 61.528/3, de opmerking dat er onder 'bevoegde autoriteit' verschillende overheden in België kunnen worden verstaan. De Raad beveelt daarom aan om aan Belgische zijde te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat enerzijds, de bevoegde autoriteiten van de andere verdragspartij weten tot welke instantie zij een verzoek om inlichtingen moeten richten en, anderzijds, de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad stelt vast dat op 16 september 2015 hieromtrent in de schoot van het Overlegcomité een samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' gesloten werd, waarmee tegemoet gekomen werd aan deze suggestie.

Ten slotte geeft de Raad van State aan dat in het verdrag niet uitdrukkelijk verwezen wordt naar het protocol dat daarbij is gevoegd en waarvan de bepalingen een integrerend deel van het verdrag vormen. Er dient met dit protocol te worden ingestemd zodat het opschrift en artikel 2 van het ontwerp moeten worden aangepast.

De Vlaamse Regering reageert als volgt op dit advies van de Raad van State.

De Vlaamse Regering neemt akte van de opmerkingen van de Raad van State in verband met het interfederaal samenwerkingsakkoord.

Het instemmingsartikel en het opschrift werden aangepast overeenkomstig de suggestie van de Raad van State.

II. TOELICHTING BIJ DE GECOÖRDINEERDE OVEREENKOMST

Artikel 1 bepaalt dat de overeenkomst van toepassing is op personen die inwoner zijn van één of van beide overeenkomstsluitende staten.

Artikel 2 geeft een overzicht van de belastingen waarop de overeenkomst van toepassing is. In België is deze overeenkomst van toepassing op de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting en de belasting van niet-inwoners en de aanvullende crisisbijdrage met inbegrip van de voorheffingen, de opdecimen en opcentiemen op die belastingen en voorheffingen, alsook de aanvullende belasting op de personenbelasting.

De overeenkomst is ook van toepassing op alle identieke of in wezen soortgelijke belastingen die na de datum van ondertekening, naast of in de plaats van de bestaande belastingen worden geheven. De bevoegde overheden van de verdragspartijen zullen elkaar in kennis stellen van belangrijke wijzigingen in hun regelgeving inzake belastingen.

Artikel 3 geeft een reeks begripsomschrijvingen, onder meer een definitie van de overeenkomstsluitende staten, hun grondgebied, de bedoelde rechtssubjecten, de bevoegde overheid en het internationale verkeer.

Artikel 4 bepaalt wat bedoeld wordt met "inwoner van een overeenkomstsluitende staat".

Artikel 5 betreft de vaste inrichting van een onderneming.

De artikelen 6 tot en met 22 hebben respectievelijk betrekking op inkomsten uit onroerende goederen, waaronder de onroerende voorheffing waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is (artikel 6), ondernemingswinst (artikel 7), zeevaart en luchtvaart (artikel 8), afhankelijke ondernemingen (artikel 9), dividenden (artikel 10), interest (artikel 11), royalty's (artikel 12), vermogenswinst (artikel 13), inkomsten uit zelfstandige beroepen (artikel 14), inkomsten uit niet-zelfstandige beroepen (artikel 15), vennootschapsleiding (artikel 16), inkomsten van artiesten en sportbeoefenaars (artikel 17), pensioenen (artikel 18), inkomsten uit overheidsfuncties (artikel 19), betalingen aan studenten (artikel 20) en andere inkomsten (artikel 21).

Artikel 22, §1, bepaalt dat vermogen uit onroerend goed mag worden belast in de staat waar dat goed is gelegen. Vermogen dat bestaat uit roerende goederen die deel uitmaken van het bedrijfsvermogen van de permanente bedrijfszetel van een onderneming van de ene staat in de andere verdragspartij mag worden belast in de andere staat (artikel 22, §2). Schepen en vliegtuigen en het roerend goed gebruikt in internationaal verkeer mogen slechts worden belast in de verdragspartij waar de plaats van de werkelijke leiding is gelegen (artikel 22, §3). Andere

bestanddelen van vermogen van een inwoner van een partnerstaat zijn slechts daar belastbaar (artikel 22, §4).

Artikel 23 bevat een reeks maatregelen die in Canada, respectievelijk in België, moeten worden toegepast tot het voorkomen van een dubbele belasting.

Artikel 24 bevat het beginsel van non-discriminatoire behandeling. Inwoners of bedrijfszetels van de ene overeenkomstsluitende partij mogen niet minder gunstig worden behandeld dan die van de andere overeenkomstsluitende partij.

Artikel 25 houdt een regeling voor onderling overleg in. Elke persoon die van oordeel is dat de maatregelen van een verdragspartij of van beide verdragspartijen leiden tot een belastingheffing die in strijd is met verdragsbepalingen, kan, binnen de twee jaar nadat hij in kennis is gesteld van de maatregel, het bezwaar voorleggen aan de bevoegde overheid van de overeenkomstsluitende staat waarvan hij inwoner is.

Artikel 26 regelt de uitwisseling van inlichtingen en werd vervangen bij artikel I van het wijzigingsprotocol.

De eerste paragraaf bepaalt dat de bevoegde overheden van de verdragspartijen de inlichtingen uitwisselen die naar verwachting relevant zullen zijn voor de uitvoering van de verdragsbepalingen of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort of benaming die worden geheven ten behoeve van de verdragsluitende staten. De gegevensuitwisseling wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2 van het DBV. Bijgevolg kan dit artikel ook worden ingeroepen voor de uitwisseling van inlichtingen ten behoeve van andere belastingen dan deze die uitdrukkelijk vermeld zijn in het materieel toepassingsgebied. De overige paragrafen van dit artikel bevatten bepalingen over het verzamelen en het gebruik van de uitgewisselde inlichtingen, zelfs die welke in het bezit zijn van een bank, een andere financiële instelling, een trust of een andere gemachtigde.

Artikel 27 bevat diverse bepalingen.

Artikel 28 stelt dat de overeenkomst in werking treedt op de vijftiende dag na datum van de laatste uitwisseling van de respectieve akten waarbij de ene partij aan de andere partij meldt dat haar interne procedure is beëindigd. Voor de toepassing van de verdragsbepalingen wordt een onderscheid gemaakt tussen bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten en andere belastingen.

De overeenkomst blijft van kracht totdat zij door een overeenkomstsluitende staat is opgezegd. De partijen kunnen elkaar op de hoogte brengen dat zij de overeenkomst wensen te beëindigen door middel van een voorafgaande

kennisgeving tot en met 30 juni van elk kalenderjaar na het vijfde jaar dat volgt op het jaar van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging (artikel 29).

De authentieke tekst van overeenkomst en het wijzigende protocol werd opgemaakt in het Nederlands, Frans en Engels. Het wijzigende protocol zal een integrerend deel van de overeenkomst uitmaken en blijft van kracht zolang de overeenkomst zelf van kracht blijft (artikel III van het wijzigingsprotocol).

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN